

Soạn bài Cô Tô - Kết nối tri thức với cuộc sống sẽ được Đọc tài liệu bao gồm các câu trả lời cho các câu hỏi trong bài học, sau đó là tổng hợp lại kiến thức của cả bài đọc.

Soạn bài Cô Tô - Kết nối tri thức

Gợi ý trả lời câu hỏi soạn văn 6 Kết nối tri thức bài Cô Tô theo trình tự bài đọc.

Trước khi đọc

Câu 1. Kể tên những nơi em đã từng đến tham quan. Chia sẻ một điều em quan sát được từ những chuyến đi đó.

Gợi ý

Những nơi em đã từng đến tham quan là: Lăng Hồ Chủ tịch, Văn Miếu - Quốc Tử giám, nhà tù Hỏa Lò, Bảo tàng,...

Một trong những nơi ấn tượng nhất với em đó là Viện Bảo tàng chứng tích chiến tranh. Bảo tàng là một sự diễn đạt lịch sử trực quan về chặng đường tiến tới nền độc lập của Việt Nam - một con đường đầm máu đầy những xác chết và bom mìn choán gần hết cả thế kỷ 20 và được bắt đầu với cuộc chiến chống lại người Pháp. Hình ảnh khủng khiếp về hành động tra tấn, tàn sát, ném bom rải thảm, thuốc diệt cỏ, chất làm rụng lá cây, nỗi khiếp sợ, chất dioxin được phun từ phi cơ, các binh lính Việt cộng bị đẩy ra khỏi trục thăng hoặc bị kéo lê trên đường cho tới chết, những cuộc giết chóc dân thường, và những chiếc xe bồn chở chất napalm được những lính Mỹ điều khiển miệng cười nhả nở và được khắc dòng chữ The Purple People Eater - gian triền lăm tranh ảnh tố cáo tội ác khủng khiếp này, gồm mười căn phòng, là tất cả những gì gây cảm giác sùng sốt hơn về những hành động của hầu hết là người Mỹ nếu không phải là bởi các nhiếp ảnh gia người nước ngoài”.

Câu 2. Tìm quần đảo Cô Tô trên bản đồ Việt Nam và nói về vị trí của quần đảo này.

Gợi ý

Cô Tô là một quần đảo trong vịnh Bắc Bộ thuộc tỉnh Quảng Ninh, Việt Nam. Về hành chính quần đảo thuộc huyện Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh, có diện tích 47,3 km², dân số hơn 4.985 người.

Sau khi đọc

Sau khi đọc xong văn bản, các em sẽ lần lượt trả lời các câu hỏi dưới đây để hiểu bài hơn. Đọc tài liệu đã gợi ý cách trả lời từng câu hỏi để giúp các em soạn bài Cô Tô sách Kết nối tri thức thật dễ dàng.

Trả lời câu hỏi

Câu 1. Qua bài kí Cô Tô, nhà văn đã đưa người đọc đến những nơi nào và gặp gỡ những ai?

Trả lời câu 1 trang 113 Ngữ văn 6 tập 1 Kết nối tri thức

Qua bài kí Cô Tô, nhà văn đã đưa người đọc đến cảnh biển Cô Tô từ lúc bình minh đến hoàng hôn, vào ngày thứ năm thứ sáu tác ở đảo. Mở đầu là đoạn văn miêu tả vẻ đẹp của đảo Cô Tô sau cơn bão. Cô Tô hiện lên thật trong sáng, tinh khôi trong buổi sáng đẹp trời: Bầu trời trong sáng, cây thêm xanh mượt, nước biển lại lam biếc, đậm đà hơn hết cả mọi khi, và cát lại vàng giòn hơn nữa. Ngỡ như đất trời biển Cô Tô được rửa sạch, được tái tạo để hoá thành một cảnh sắc trong sáng tuyệt vời. Đề “vẽ” được bức tranh toàn cảnh của đảo Cô Tô sau cơn bão, tác giả phải công phu lựa chọn được những hình ảnh tiêu biểu: Bầu trời, nước biển, cây trên đảo, bãi cát, và đi với những hình ảnh ấy là một loạt tính từ chỉ màu sắc và ánh sáng: bầu trời thì trong trẻo, sáng sủa, cây trên biển thì xanh mượt, nước biển lam biếc, cát lại vàng giòn. Tiếp đến là cảnh mặt trời mọc trên biển trong bức tranh thiên nhiên của đảo Cô Tô. Cảnh hùng vĩ, rực rỡ và tráng lệ biết bao! Cảnh được “vẽ” lên bằng ngòi bút tài hoa của Nguyễn Tuân. Cô Tô có cái màu xanh lam biếc của biển buổi chiều, lại có cái màu đỏ rực rỡ của mặt trời buổi sớm nhô lên biển lúc hùng đông. Nguyễn Tuân đã thức dậy từ canh tư ra mãi thâu đầu mũi đảo để ngồi rình mặt trời lên. Sau trận bão, chân trời, ngấn bể sạch như tấm kính lau hết mây bụi. Mặt trời nhú lên dần dần, rồi lên cho kì hết. Tròn trĩnh phúc hậu như lòng đỏ một quả trứng thiên nhiên đầy đặn. Quả trứng hồng hào, thắm thắm và đứng bệ đặt lên một mâm bạc, đường kính mâm rộng bằng cả một cái chân trời màu ngọc trai nước biển hừng hồng.

Cuộc sống của người dân trên biển càng làm cho bức tranh đảo Cô Tô thêm sinh động. Cảnh sinh hoạt và lao động trên đảo trong một buổi sáng được tác giả tập trung miêu tả vào một địa điểm là cái giếng nước ngọt ở rìa đảo. Tại đây, những người dân chài gánh nước ngọt từ giếng xuống thuyền. Khung cảnh thật thanh bình, nhịp điệu của cuộc sống lao động khẩn trương, tập nập, đông vui: Cái giếng nước ngọt của đảo Thanh Luân sớm nay có không biết bao nhiêu là người đến gánh và múc. Múc nước giếng vào thùng gỗ, vào những cong, những ang gôm màu da lươn [...] Từ đoàn thuyền sắp ra khơi đến cái giếng ngọt, thùng và cong và gánh nối tiếp đi đi về về, vẻ thanh bình của cuộc sống còn được thể hiện trong một hình ảnh mang nét riêng của Cô Tô. Được chứng kiến cảnh đó, Nguyễn Tuân đã có sự cảm nhận về sắc thái riêng một cách tinh tế, khi ông so sánh Cái giếng nước ngọt ở rìa một hòn đảo giữa bể, cái sinh hoạt của nó vui như một cái bến và đậm đà mát nhẹ hơn mọi cái chợ trong đất liền. Vui như một cái bến thì nơi nào cũng có, nhưng đậm đà mát nhẹ hơn mọi cái chợ trong đất liền thì chính là cái sắc thái riêng của không khí trong lành và tình người đậm đà trên biển Cô Tô.

Câu 2. Tìm những từ ngữ miêu tả sự dữ dội của trận bão. Những từ ngữ nào cho thấy rõ nhất việc tác giả có chủ ý miêu tả trận bão như một trận chiến.

Trả lời câu 2 trang 113 Ngữ văn 6 tập 1 Kết nối tri thức

Những từ ngữ miêu tả sự dữ dội của trận bão: cát bắn vào mắt như một viên đạn mũi kim, gió bắn rát từng chập, chốc chốc gió ngừng trong tích tắc như để thay băng đạn, gió liên thanh quạt lia lia, sóng thúc lẫn nhau vào bờ.

Câu 3. Biển sau bão hiện lên như thế nào (qua hình ảnh bầu trời, cây, nước, biển,...)

Trả lời câu 3 trang 113 Ngữ văn 6 tập 1 Kết nối tri thức

Phong cảnh Cô Tô sau khi cơn bão đi qua hiện lên như một bức tranh tuyệt đẹp. Trên cái nền là bầu trời xanh tươi sáng và mặt nước màu lam biếc, nổi bật lên màu xanh mượt của cây, màu vàng giòn của cát và màu trắng của sóng xô dào dạt vào đảo. Cảnh mặt trời mọc trên biển Đông là một bức tranh lộng lẫy, huy hoàng hiem có. Cảnh mặt trời mọc được miêu tả trong một không

gian rộng lớn, bao la, trong trẻo, tinh khôi: Sau trận bão, chân trời, ngấn bể sạch như tấm kính lau hết mây hết bụi. Tác giả đã dùng hình ảnh so sánh đặc sắc, ví mặt trời sau khi lên tròn trĩnh phúc hậu như lòng đỏ một quả trứng thiên nhiên đầy đặn... hồng hào, còn mặt bể là một mâm bạc đường kính mâm rộng bằng cả một cái chân trời màu ngọc trai nước biển hửng hồng. Cảnh tượng ấy thật hùng vĩ, đường bệ y như một mâm lễ phẩm tiến ra từ trong bình minh để mừng cho sự trường thọ của tất cả những người chài lưới trên muôn thủa biển Đông. Xa xa, vài chiếc nhạn mùa thu chao đi chao lại... một con hải âu bay ngang, là là nhịp cánh báo hiệu bắt đầu một ngày mới tốt lành. Bức tranh với đủ màu sắc: đỏ, hồng, xanh, bạc... lấp lánh đan xen tạo nên vẻ đẹp muôn hồng ngàn tía.

Câu 4. Theo em, để nhận ra vẻ đẹp của Cô Tô, nhà văn đã quan sát cảnh thiên nhiên và hoạt động của con người trên đảo ở những thời điểm nào và từ vị trí nào?

Trả lời câu 4 trang 113 Ngữ văn 6 tập 1 Kết nối tri thức

Cảnh Cô Tô được miêu tả từ cao xuống thấp. Từ nóc đồn trên đảo, Nguyễn Tuân nhìn ra bao la Thái Bình Dương bốn phương tám hướng, quay gót 180 độ mà ngắm cả toàn cảnh đảo Cô Tô. Cảnh đẹp được thu vào tầm mắt khiến nảy sinh trong lòng nhà văn một cảm xúc mãnh liệt: càng thấy yêu mến hòn đảo như bất cứ người chài nào đã từng đi ra và lớn lên theo mùa sóng ở đây.

Câu 5. Chỉ ra một câu văn thể hiện sự yêu mến của tác giả đối với Cô Tô trong đoạn văn từ Ngày thứ năm trên đảo Cô Tô đến theo mùa sóng ở đây.

Trả lời câu 5 trang 113 Ngữ văn 6 tập 1 Kết nối tri thức

Câu văn thể hiện sự yêu mến của tác giả đối với Cô Tô trong đoạn văn từ Ngày thứ năm trên đảo Cô Tô đến theo mùa sóng ở đây: Nhìn rõ cả Tô Bắc, Tô Trung, Tô Nam, mà càng thấy yêu hòn đảo như bất cứ người chài nào đã từng đi ra và lớn lên theo mùa sóng ở đây.

Câu 6. Em hình dung khung cảnh Cô Tô sẽ như thế nào nếu thiếu chi tiết miêu tả giếng nước ngọt và hoạt động của con người quanh giếng?

Trả lời câu 6 trang 113 Ngữ văn 6 tập 1 Kết nối tri thức

Nếu không có khung cảnh giếng nước ngọt và hoạt động của con người quanh giếng thì bài Ký sẽ rất thiếu sót. Hoạt động trên đảo vừa khẩn trương, tập nập lại vừa vui vẻ, thanh bình. Quanh cái giếng nước ngọt đảo Thanh Luân sớm nay có không biết bao nhiêu là người đến gánh và múc... Người dân chài gánh nước ngọt từ giếng xuống thuyền, chuẩn bị cho mười tám thuyền lớn nhỏ cùng ra khơi đánh cá hồng. Vẻ thanh bình của cuộc sống còn được thể hiện ở suy ngẫm và liên tưởng của nhà văn trước hình ảnh: chị Châu Hòa Mãn địu con, thấy nó dịu dàng yên tâm như cái hình ảnh biển cả là mẹ hiền mớm cá cho lũ con lành. Nguyễn Tuân cảm nhận rất tinh tế về sắc thái riêng của cuộc sống ở Cô Tô. Điều đó được thể hiện qua so sánh: Cái giếng nước ngọt ở rìa một hòn đảo giữa bể, cái sinh hoạt của nó vui như một cái bến và đậm đà mát nhẹ hơn mọi cái chợ trong đất liền. Biển Cô Tô đẹp mê hồn! Sức hấp dẫn của biển cả và những sản vật mà nó hào phóng ban tặng cho con người đã thu hút biết bao chàng trai ra biển để làm giàu cho cuộc sống và cho Tổ quốc. Chủ nhân của vùng đảo tươi đẹp này là những ngư dân ngày đêm bám biển. Họ “ăn sóng nói gió” và đã quen chịu đựng những khó khăn gian khổ do thời tiết khắc nghiệt gây nên.

Câu 7. Kết thúc bài ký Cô Tô là suy nghĩ của tác giả về chị Châu Hòa Mãn: "Trông chị Châu Hòa Mãn địu con thấy nó yên tâm như hình ảnh biển cả là mẹ hiền mớm cá cho lũ con lành". Cách kết thúc này cho thấy tình cảm của tác giả với biển và những người dân ở đây như thế nào?

Trả lời câu 7 trang 113 Ngữ văn 6 tập 1 Kết nối tri thức

Hình ảnh chị Châu Hòa Mãn địu con rất dịu dàng được so sánh giống như biển cả là người mẹ mớm cá cho lũ con lành. Điều này thể hiện tình mẫu tử của người mẹ tô thêm vẻ đẹp cho đảo Cô Tô. Từ cái giếng nước ngọt “đậm đà mát nhẹ” tới hình ảnh của chị Châu Hòa Mãn địu con, đoạn văn đã giới thiệu cho người đọc nhận ra sự cần mẫn và tình người chan hòa vui vẻ và đậm đà của con người trên đảo.

Viết kết nối với đọc

Trong Cô Tô, mặt trời lúc bình minh được ví như lòng đỏ quả trứng thiên nhiên đầy đặn. Viết đoạn văn khoảng (5-7 câu) chỉ ra ý nghĩa của hình ảnh so sánh đó (có thể liên hệ với cách miêu tả mặt trời lúc bình minh của các tác phẩm khác mà em biết).

Bài làm tham khảo

Đoạn tả cảnh mặt trời mọc trên biển là một bức tranh rất đẹp, được tác giả thể hiện qua những từ ngữ chỉ hình dáng, màu sắc. So sánh mặt trời tròn trĩnh phúc hậu như lòng đỏ một quả trứng thiên nhiên đầy đặn; quả trứng hồng hào thăm thẳm và đường bệ đặt lên một mâm bạc đường kính mâm rộng bằng cả một cái chân trời màu ngọc trai nước biển hửng hồng; y như một mâm lễ phẩm... Qua cách chọn lọc chính xác các từ ngữ, những hình ảnh so sánh trên đây thật rực rỡ, tráng lệ. Với tài năng quan sát và miêu tả tinh tế của tác giả, cảnh mặt trời mọc ở Cô Tô được thể hiện trong một khung cảnh rộng lớn bao la, đồng thời thể hiện niềm giao cảm hân hoan giữa con người và vũ trụ.

Kiến thức mở rộng

1. Tác giả

a. Tiểu sử

Tác giả - Tác phẩm: Cô Tô (Hoàn cảnh sáng tác, Tóm tắt, Nội dung, Sơ đồ tư duy)

- Nguyễn Tuân (1910-1987), quê ở Hà Nội

- Ông là nhà văn nổi tiếng, có sở trường về thể tùy bút và kí

b. Sự nghiệp sáng tác

- Ông được tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh về văn học, nghệ thuật năm 1996

- Phong cách sáng tác: tác phẩm của ông luôn thể hiện phong cách độc đáo, tài hoa, sự hiểu biết phong phú về nhiều mặt và vốn ngôn ngữ giàu có, điêu luyện

2. Tác phẩm

a. Xuất xứ

Bài văn “Cô Tô” là phần cuối của bài kí Cô Tô – tác phẩm ghi lại những ấn tượng về thiên nhiên, con người lao động ở vùng đảo Cô Tô mà nhà văn thu nhận được trong chuyến ra thăm đảo

b. Bố cục

Bố cục đoạn trích Cô Tô Ngữ văn 6 tập 1 - Kết nối tri thức có thể chia thành 3 phần:

- Phần 1 (từ đầu đến “lớn lên theo mùa sóng ở đây”): Cảnh Cô Tô sau cơn bão
- Phần 2 (tiếp đó đến “là là nhíp cánh...”): Cảnh mặt trời lên trên đảo Cô Tô
- Phần 3 (còn lại): Cảnh sinh hoạt buổi sáng của con người trên đảo Cô Tô

c. Giá trị nội dung

Cảnh thiên nhiên và sinh hoạt của con người trên vùng đảo Cô Tô hiện lên thật trong sáng và tươi đẹp. Bài văn cho ta hiểu biết và yêu mến một vùng đất của Tổ quốc – quần đảo Cô Tô

d. Đặc sắc nghệ thuật

- Ngôn ngữ điêu luyện, độc đáo
- Miêu tả tinh tế, chính xác, giàu hình ảnh và cảm xúc
- Sử dụng nghệ thuật so sánh, nhân hóa, ẩn dụ,...

-/-

Với toàn bộ tài liệu hướng dẫn soạn bài Cô Tô - Kết nối tri thức, hi vọng các em sẽ chuẩn bị bài học tốt nhất trước khi tới lớp. Chúc các em học tốt môn Ngữ văn 6.